

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 510/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., Kmeťova 26, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/13/2023 z 29. mája 2024 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/13/2022 z 24. marca 2022 a rozsudkom Okresného súdu Svidník sp. zn. 4C/69/2016 z 5. novembra 2021 a im predchádzajúcemu postupu takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/13/2023 z 29. mája 2024 a jemu predchádzajúcim postupom v spojení s postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov nižšej inštancie označených v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť všetky napadnuté rozhodnutia a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 3. mája 2016 podal sťažovateľ žalobu, ktorou si uplatnil proti žalovanej nárok na náhradu škody spočívajúcej vo vynaložených nákladoch na cestovné z miesta svojho bydliska v Rakúsku do miesta bydliska žalovanej, odkiaľ si mal prevziať maloleté dieťa, a späť.

3. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4C/69/2016 z 5. novembra 2021 bola žalovaná zaviazaná zaplatiť sťažovateľovi sumu 642,56 eur, a preto podala proti predmetnému rozhodnutiu odvolanie,

na základe ktorého bol rozsudok súdu prvej inštancie zmenený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 12Co/13/2022 z 24. marca 2022 tak, že žalobu zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 7Cdo/13/2023 z 29. mája 2024 odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Uznesenie najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu a rozsudkom okresného súdu vykazuje podľa názoru sťažovateľa znaky porušovania práva na spravodlivý proces, je svojvoľné a neudržateľné. Postup najvyššieho súdu a krajského súdu a odôvodnenie ich rozhodnutí sú arbitrárne, prekvapivé a nepreskúmateľné.

5. Sťažovateľ namieta, že dovolací súd svojím procesným postupom odmietol preskúmať procesný postup odvolacieho súdu v procese hodnotenia vykonaných dôkazov, ktoré odvolací súd vykonal arbitrárnym a svojvoľným spôsobom. Sťažovateľ poukazuje na nelogickosť záverov hodnotenia dôkazov týkajúcich sa hospitalizácie maloletej s cieľom vylúčiť akúkoľvek daň nároku sťažovateľa. V súdnom konaní sťažovateľ predložil viacero dôkazov na preukázanie účelového konania matky maloletej s cieľom zabrániť sťažovateľovi v styku s jeho dcérou v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, ako aj nehodnovnosti a neobjektívnosti predloženej lekárskej správy o hospitalizácii maloletej, s ktorou žalovaná súhlasila. Bez udelenia tohto súhlasu by nebola maloletá hospitalizovaná, čo je priamo v rozpore s konštatovaním odvolacieho súdu, že o hospitalizácii rozhodla lekárka [REDACTED] bez akejkoľvek ingerencie matky.

6. Súdny podľa názoru sťažovateľa nevyhodnotili vykonané dôkazy a všetky skutočnosti, ktoré vyšli počas konania najavo, vybrali len určité dôkazy a skutkové tvrdenia tak, aby podporili svoju argumentáciu, pričom neprihliadli na ostatné skutkové zistenia v súdnom konaní a nepredstavujú základný predpoklad predvídateľnosti a zákonnosti súdneho rozhodnutia, ktoré sa nevysporiadalo s podstatnou argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa účelového konania matky, ktorá zmarila právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutie tým, že zmarila uskutočnenie styku otca s maloletou dcérou.

7. Odvolací súd nad rámec dokazovania uviedol, že sťažovateľ nemusel s hospitalizáciou súhlasiť, a potom by o nej rozhodoval súd. Takéto konštatovanie považuje sťažovateľ za svojvoľné. Hospitalizácia sa uskutočnila za náklade odporúčania ošetrojúcej lekárky, žalovaná však bez toho, aby sa o danej skutočnosti poradila so sťažovateľom, udelila súhlas a túto skutočnosť mu len oznámila. Sťažovateľ žije a pracuje v Rakúsku a svoj voľný čas si plánoval podľa súdom nariadených stykov, pričom maloletá bola po tomto dátume bezprostredne prepustená z nemocnice, teda ak odvolací súd tvrdí, že sťažovateľ mal napadnúť informovaný súhlas žalovanej, uvedené nepredstavovalo pre sťažovateľa efektívny a účinný prostriedok nápravy.

8. Zároveň k tejto zmene právneho názoru súdu vyvolanej vykonanými dôkazmi, prípadne skutočnosťou zistenou až odvolacím súdom v odvolacom konaní sa sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť, preto sťažovateľ považuje rozhodnutie za prekvapivé a porušujúce jeho základné právo na spravodlivý proces.

9. Podľa sťažovateľa dovolací súd nesprávne interpretoval obsah podaného dovolania, keď uviedol, že sťažovateľ napádal najmä nesprávne právne posúdenie v otázke účelnosti hospitalizácie. Sťažovateľ v prvom rade napádal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu v procese hodnotenia dôkazov a riadneho odôvodnenia rozhodnutia, ktoré tvorí imanentnú súčasť základného práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.

10. Z uvedeného dôvodu sťažovateľ zastáva názor, že rozhodnutie dovolacieho súdu v tomto smere je zjavne nesprávne a svojvoľné, ktoré vôbec nehodnotilo procesný postup súdu, ale už len následné právne posúdenie odvolacieho súdu, čo je v zjavnom rozpore s podaným obsahom dovolania a argumentáciou sťažovateľa, nevysporiadanie sa s touto podstatnou argumentáciou v odôvodnení rozhodnutia dovolacieho súdu predstavuje porušenie práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva sťažovateľa na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa v konaní o zaplatenie 642,56 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spočívajúcej v zbytočne vynaložených cestovných nákladoch sťažovateľa na účely realizácie styku s maloletou dcérou, ktorý bol zmarený konaním matky maloletej, ktorá súhlasila s hospitalizáciou maloletej v rozhodnom čase.

12. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti nevymedzil úplne jednoznačne, či namieta postup súdov alebo aj jeho rozhodnutia, ako by sa očakávalo pri kvalifikovanom právnom zastúpení (obdobne sp. zn. IV. ÚS 464/2023, identický právny zástupca). Vo vzťahu k požiadavke vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že tak došlo „*postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.05.2024 pod sp. zn. 7Cdo/13/2023 v spojení s postupom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.03.2022 sp. zn. 12Co/13/2022 a Okresného súdu Svidník zo dňa 05.11.2021 pod sp. zn. 4C/69/2016*“, a aby ústavný súd zrušil „*uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn.: 7Cdo/13/2023 zo dňa 29.05.2024, spolu s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.03.2022 pod sp. zn. 12Co/13/2022 a Okresného súdu Svidník z dňa 05.11.2022 pod sp. zn. 4C/69/2016 a vec vracia Okresnému súdu Bardejov*“ (správne Okresnému súdu Svidník, pozn.).

13. Ústavný súd napriek nedostatkom petitu ústavnej sťažnosti, opierajúc sa o § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu, ústavnú sťažnosť sťažovateľa preskúmal z hľadiska ústavnej udržateľnosti postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, keďže postup súdov nižšej inštancie, resp. ich rozhodnutia sťažovateľ namietal len „*v spojení*“ s postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu. Ústavný súd konštatuje, že v sťažnosti sťažovateľ ani netvrdí, že existujú námietky, ktoré vo vzťahu k rozhodnutiam a postupu súdov nižšej inštancie nemohol uplatniť v podanom dovolaní, a preto aj výslovná požiadavka sťažovateľa na preskúmanie rozhodnutí súdov nižšej inštancie by viedla ústavný súd k rozhodnutiu o odmietnutí jeho sťažnosti v tejto časti pre nedostatok jeho právomoci.

14. Ústavný súd uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neutržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

15. Ústavný súd k vzťahu medzi čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

16. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

17. Ústavný súd teda pristúpil k preskúmaniu zlučiteľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa s ústavou a dohovorom za situácie, že sťažovateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, namietajúc arbitrárny, nesprávny procesný postup krajského súdu spočívajúci v nevysporiadaní sa s argumentáciou predloženou sťažovateľom v súdnom konaní, v nepreskúmateľnosti jeho rozsudku, ako aj v nesprávnom právnom závere o účelnosti hospitalizácie maloletej. Dovolacia argumentácia je v zásade identická so sťažnostnou argumentáciou.

18. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa námietkou sťažovateľa pri rozhodovaní o jeho dovolaní podanom podľa § 420 písm. f) CSP riadne zaoberal, aj sa s ňou meritórne (napriek výroku o odmietnutí dovolania) vysporiadal (v bode 18.5). Dovolací súd poukázal na skutočnosť, že krajský súd nerevidoval skutkové závery okresného súdu (čomu zodpovedá aj bod 14 rozsudku krajského súdu), a preto nebolo potrebné, aby opakoval dokazovanie realizované okresným súdom. Z dôvodov rozsudku krajského súdu je zjavné, že jeho zmeňujúci výrok je založený na odlišnom právnom posúdení veci, a to na použití rovnakého právneho predpisu, avšak odlišnej interpretácie v otázke právneho posúdenia zavinenia žalovanej ako jedného zo zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, ktoré krajský súd zrozumiteľne vysvetlil a vysporiadal sa aj s tvrdeným rozdielnym rozhodnutím v obdobnej veci prijatým iným senátom krajského súdu (bod 15 odôvodnenia rozsudku krajského súdu). Hodnotenie najvyššieho súdu v bode 18.5 napadnutého uznesenia preto nie je ústavne spochybniteľné a nemožno mu vyčítať arbitrárnosť.

19. Dovolací súd tiež reagoval na dovolaciu námietku prekvapivosti rozsudku krajského súdu, pokiaľ odvolací súd konštatoval, že sťažovateľ nemusel s hospitalizáciou maloletej súhlasiť, a potom by o nej rozhodoval súd. Uvedenú sťažnostnú argumentáciu posúdil dovolací súd ako nedôvodnú (bod 19.3 odôvodnenia napadnutého uznesenia), poukazujúc na nezmenenú skutkovú situáciu, ako aj totožnú aplikáciu ustanovení právneho predpisu, ku ktorej sa sťažovateľ mohol v súdnom konaní kedykoľvek vyjadriť. Konštatovanie odvolacieho súdu o možnosti sťažovateľa odoprieť súhlas s hospitalizáciou maloletej ako podpornú argumentáciu odvolacieho

súdu vo vzťahu ku konštatovanej absencii zavinenia na strane žalovanej (hospitalizácia bola nariadená službukonajúcou lekárkou, nie žalovanou, čím je posúdenie jej potrebnosti irelevantné) dovolací súd vyhodnotil ako udržateľné. Napokon samotné nesprávne právne posúdenie účelnosti hospitalizácie maloletej nebolo možné subsumovať pod sťažovateľom uplatnený dovolací dôvod zmätočnosti (bod 21 odôvodnenia napadnutého uznesenia), a preto najvyšší súd nemohol pristúpiť k jeho meritórnemu prieskumu.

20. Vzhľadom na závery krajského súdu a obsah dovolania ústavný súd nezistil v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu nedostatočné odôvodnenie a spôsob, akým sa najvyšší súd vysporiadal s námietkami sťažovateľa spochybňujúcimi procesný postup odvolacieho súdu a skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania, považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný. Z materiálneho hľadiska dostal sťažovateľ odpovede na všetky podstatné dovolacie námietky. Pokiaľ najvyšší súd ústavne konformným spôsobom dospel k názoru, že dovolanie sťažovateľa je potrebné odmietnuť ako neprípustné, pričom jednoznačným, dostatočným a jasným spôsobom vysvetlil dôvody, ktoré viedli k tomuto záveru, a tento názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), je zjavné, že absentuje akákoľvek príčinná súvislosť medzi napadnutým uznesením súdu a označenými právami sťažovateľa.

21. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

22. Ústavný súd preto konštatuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia zasahoval, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2024

Libor Duľa
predseda senátu